Genius loci...

Posudek magisterské diplomové práce

Autor práce: Bc. Tomáš Bříza

Název práce: Narativní funkce oslovování a referování: Analýza japonského televizního seriálu Nodame Cantabile

Oponent: Mgr. Tereza Nakaya

Hodnotící kritéria:	**Známka:**
Stanovení cílů práce a jejich dosažení	**A**
Tomáš Bříza se ve své magisterské diplomové práci zabýval analýzou prostředků oslovování a referování užitých v japonském komediálním televizním seriálu のだめカンタービレ (*Nodame Cantabile*) s cílem zjitit, jaké zde plní narativní funkce. Za tímto účelem diplomant na pozadí zevrubně představeného teoretického rámce provedl poměrně rozsáhlou vlastní analýzu dat získaných přepisem údajně všech dialogů z 11 dílů daného seriálu (s. 33), přičemž se blíže zabývá pouze těmi dialogy, které poskytovaly dostatečný prostor pro vyvozování platných závěrů. Lze konstatovat, že cíl byl v této diplomové práci splněn.	
Struktura, metodologie a argumentace	**A**
Předložená práce sestává z pěti kapitol a diskuse. První dvě kapitoly představují východiska diplomantova vlastního bádání včetně vymezení pojetí jednotlivých konceptů. V rovině teoreticko-metodologické autor kombinuje přístupy lingvistické s přístupy z oblasti filmové/televizní vědy, kdy chápe užití konkrétních jazykových prostředků v dialozích jako tvůrčí záměr autorů při výstavbě vyprávění (a potažmo působení na diváka). V první kapitole se tak zabývá funkcemi dialogů (zejm. dle Kozloff, 2000, a Bednarek, 2010) a ve druhé kapitole se věnuje již teoretickému vymezení oslovování a referování, jejichž analýzu na excerpovaném materiálu v další části své práce provádí. Ve třetí kapitole diplomant seznamuje čtenáře s metodologií a daty vlastního výzkumu, ve čtvrté pak představuje klíčové postavy děje předmětného seriálu, přičemž se detailněji zabývá pouze hlavním hrdinou Čiakim. Pátá kapitola je jádrem vlastního diplomantova bádání a představuje výsledky jeho víceúrovňové kvantitavně-kvalitativní analýzy prostředků oslovování a referování (sebereferenci, oslovení a referenci k 2. osobě, referenci o 3. osobě) užívaných	

jednajícími postavami během jejich vnitřních monologů nebo dialogů s ostatními postavami se zaměřením na tři typy vztahů. Analýza je prováděna veskrze pečlivě a je podepřená autorovým obšírným komentářem, ve kterém neopomíjí vzít vhodně do úvahy situační kontext jednotlivých promluv. Teoretické zdroje diplomant jen slepě nepřebírá, ale vymezuje se i vůči nim, nicméně například koncept *jakuwarigo* (s. 20) by zasluhoval důslednější zpracování. Závěry, které Tomáš Bříza vyvozuje a prezentuje v Diskusi (kap. 6) a Závěru, jsou přesvědčivé a dostatečně vyargumentované.

Jazyk, stylistika	**C**

Předložená diplomová práce je velmi čtivá. Text práce je psán odborným jazykem, nicméně bohužel obsahuje několik překlepů, krkolomných vyjádření nebo jazykových nepozorností jako zdvojené výrazy atp. (např. s. 7, 8, 11, 22, 24, 25, 33 „uvézt“, 35 „provézt“, 37, 45, 57, 70, 79, 90), chyb v interpunkci (např. s. 11, 12, 14, 17, 21, 24, 26, 34, 37, 75, 83, 92, 95) či gramatických chyb (zejm. ve skloňování českého zájmena *ona* (např. s. 51, 76, 78, 79, 81, 92). Některé užité výrazy by bylo v textu stati možné nahradit stylově vhodnějšími (např. s. 42 – „vlasy obarvené na žluto“, s. 46 ad. – „piano“, s. 62 – „ero mistr“).

V souladu se zvoleným způsobem transkripce a způsobem uvádění japonských jmen avizovanými v ediční poznámce na s. 6 (česká transkripce, pořadí rodné jméno-příjmení), by mělo být jméno jedné z postav v nadpisu podkap. 4.8. uvedeno opačně Rjútaró Mine (nikoliv Mine Rjútaró) a následující adjektiva přepisována do češtiny jako *ajašii* (namísto *ajaší* – s. 53) a *ii* (namísto *í* – s. 56, 59, 83), též výraz *čotto (*namísto *chotto* – s .67). Není-li to záměr diplomanta a motivace dané jeho volby není jen čtenáři skryta, postupuje autor v rozporu se zvoleným trasnkripčním územ i v případě psaní velkých počátečních písmen (např. jména hlavních postav, míst atp.).

Zařazení českého překladu japonských replik v jednotlivých excerptech je logické, avšak překlad jednotlivých replik není na mnoha místech přesný, přirozený či založený na správné interpretaci výchozího textu, stejně tak i přepis vybraných replik není věrný originálu (např. s. 44 *tamagoči* namísto *tamagočči* a *kikakke* namísto *kikkake*, s. 71 *Sadanobu Saiko* namísto *Tagaja Saiko*, aj.). Bylo by vhodné, aby diplomant objasnil, co konkrétně sledoval zařazením českého překladu a zda právě jeho motivace výslednou podobu překladu neovlivnila.

Formální náležitosti, odborná literatura, bibliografický aparát	**C**

Předložená diplomová práce je značně obsáhlá a přesahuje standardní délku magisterských diplomových prací, přičemž prostor pro zkrácení by bylo jistě možné nalézt, jak v části teoretické, tak praktické (například omezením analýzy pouze na jeden typ vztahů mezi postavami, nebo jen na vztahy jedné postavy), avšak v takovém případě by bylo vhodné cíl práce vymezit úžeji.

Z hlediska formálních náležitostí shledávám v práci jen několik nedostatků, namátkou:

- s. 6 – seznam použitých zkratek není kompletní – chybí NSPN, VID (?)
- v seznamu bibliografie nejsou uvedeny zdroje: Hill (1986), na který je odkazováno na s. 23; Watanabe (2000), na který je odkazováno na s. 27; a Watanabe (1998), na který je odkazováno na s. 50
- snad nepozorností autora zůstalo v textu několik nesrovnalostí či pracovních poznámek: např. s. 59 „excerpt (X)“; s. 38 odkaz na podkap. 7.1.2. a na s. 67 odkaz na podkap. 7.2.2. a 7.3.1.,

přičemž ani jedna do práce zařazena není; excerpty (10) a (11) se obsahově překrývají, a to i v replikách v (10) přisuzované Čiakimu a v (11) přisuzované Stresemannovi • s. 33 (i dále v práci) – diplomant užívá slovní spojení „vnitřní dialog“ a v následujícím textu (s. 36–38 i dále) „vnitřní monolog“ (Co je tím myšleno a jak mezi nimi autor rozlišuje, pokud vůbec?) • v ediční poznámce mohl autor vymezit, jak bude v práci nakládat se skloňováním původem nečeských jmen Charakter titulů použité sekundární literatury odpovídá pojednané problematice a jejich počet je dostatečný.	
Navrhované celkové hodnocení	**B**

Témata pro obhajobu, připomínky a doplňující otázky:

Na s. 26–27 pojednáváte o tzv. *daidai meiši*, přičemž z Watanabeho O podstatě japonského jazyka (2000) přebíráte i český překlad „zástupná zájmena“. Ztotožňujete se s tímto českým překladem?

Rozveďte svou argumentaci ze s. 44, kde porovnáváte oslovení výrazem *sensei* a výrazem *maestro*.

> „Druhá varianta [*maestro*] není ve školství běžně používaným termínem a mohli bychom tedy říci, že Čiaki dává najevo, že Vieru vnímá jako skutečného mistra oboru. Tuto hypotézu potvrzuje fakt, že stejný termín je používán i panem učitelem Etóem k oslovování Stresemanna, z čehož vyplývá, že vyjadřuje ještě větší respekt než formy obsahující termín sensei.“ (zvýraznila TN)

Na s. 52 zmiňujete vliv komiky *manzai* na celkovou podobu analyzovaného seriálu. Do jaké míry jste však vzal v úvahu skutečnost, že předlohou seriálu je manga?

V tabulce 5 (s. 53) je ve sloupci Čiaki u sebereference chybně uvedeno „Stresemann“. Uveďte na pravou míru.

Na s. 83 u excerptu (37) uvádíte níže citované. Rozveďte svou úvahu o vyjadřování vnitřního stavu.

> „Kijora své překvapení a dojetí vyjadřuje pouze slabým vyslovením zkráceniny Mineho rodného jména (řádek 6), u kterého je prakticky nemožné určit zdali se jedné o promluvu adresovanou primárně Minemu či spíše o vyjádření vnitřního stavu.“

Rozveďte své tvrzení ze Závěru (s. 96), které cituji níže, a konkrétně objasněte, jak může daná skutečnost dokládat využívání prostředků oslovení a reference ke konstrukci vyprávění.

> „To, že tvůrci oslovení a reference záměrně využívají ke konstrukci vyprávění, dokládá mimo jiné i fakt, že postavy samy několikrát v průběhu jejich použití komentují či na něj přímo fyzicky reagují.“

Ve své práci zmiňujete (s. 96), že „televizní drama může být nedocenitelnou pomůckou při studiu jazyka“. Buďte konkrétní a zamyslete se i nad negativy takového studia, pakliže nějaká vnímáte.

Jak byste si konkrétně představoval nastíněnou komparaci korpusu dat složeného z dialogů několika různých seriálů s daty z reálných konverzací (s. 96)?

V Olomouci, 25. 8. 2018 Tereza Nakaya